

KREU 3

VLERA E MALLRAVE PËR QËLLIME DOGANORE

Neni 33

Dispozitat e këtij kreu përcaktojnë vlerën doganore të mallrave për qëllim të zbatimit të tarifës doganore të Republikës së Shqipërisë, si dhe të masave jotarifore të parashikuara nga dispozita të tjera që rregullojnë fusha të veçanta, që kanë të bëjnë me tregtinë e mallrave.

Neni 34

1. Vlera doganore e mallrave të importuara është vlera e transaktuar, që është çmimi realisht i paguar ose që duhet paguar për mallrat e shitura për eksport drejt territorit doganor të Republikës së Shqipërisë, duke marrë në konsideratë edhe rregullimet që mund t'i bëhen në përputhje me nenet 37 dhe 38, me kusht që:

- a) nuk ekziston asnjë kufizim për tjetërsimin ose përdorimin e mallrave nga blerësi, përveç kufizimeve që:
  - i) janë vendosur ose parashikuar me ligj ose nga autoritetet publike të Republikës së Shqipërisë,
  - ii) nuk ndikojnë në mënyrë thelbësore në vlerën e mallrave;
- b) shitja ose çmimi nuk janë objekt i kushteve ose shqyrtimeve, për shkak të të cilave nuk mund të përcaktohet vlera doganore e mallrave që duhen vlerësuar;
- c) asnjë pjesë e të ardhurave të nxjerra nga çdo rishitje, tjetërsim ose përdorim i mëvonshëm i mallrave nga blerësi, të mos i kthehet drejtpërdrejt ose tërthorazi shitësit, përveç rastit kur mund të bëhet një rregullim i duhur në përputhje me nenin 37; dhe
- d) blerësi dhe shitësi nuk janë të lidhur, ose kur blerësi dhe shitësi janë të lidhur, vlera e transaktuar të jetë e pranueshme për qëllime doganore sipas paragrafit 2.

2. a) Për të përcaktuar nëse vlera e transaktuar është e pranueshme për qëllimet e paragrafit 1, fakti që blerësi dhe shitësi janë të lidhur nuk përfaqëson në vetvete një arsye të mjaftueshme, për ta konsideruar vlerën e transaktuar të papranueshme. Nëse është e nevojshme, shqyrtohen rrethanat e shitjes dhe pranohet vlera e transaktuar, me kusht që lidhja të mos ketë ndikuar në çmim. Nëse, në bazë të informacionit të dhënë nga deklaruesi ose të marrë nga burime të tjera, autoritetet doganore kanë arsye të mendojnë që kjo lidhje ka ndikuar në çmim, ata i komunikojnë arsyet deklaruesit, të cilit i jepet një mundësi e arsyeshme për t'u përgjigjur. Me kërkesë të deklaruesit, arsyet njoftohen me shkrim.

b) Në një shitje mes personash të lidhur, vlera e transaktuar pranohet dhe mallrat vlerësohen në përputhje me paragrafin 1, vetëm kur deklaruesi provon që kjo vlerë i përafrohet shumë njëres prej vlerave të mëposhtme, që ekzistojnë në të njëjtën ose përafërsisht në të njëjtën kohë:

- i) vlerës së transaktuar në rast shitjeje të mallrave identikë ose të ngjashme për eksport drejt Republikës së Shqipërisë, midis blerësve dhe shitësve që nuk janë të lidhur në asnjë rast,
- ii) vlerës doganore të mallrave identike ose të ngjashme, siç përcaktohet në nenin 35(2)(c),
- iii) vlerës doganore të mallrave identike ose të ngjashme, siç përcaktohet në nenin 35(2)(d).

Në zbatimin e kritereve të sipërpërmendura, duhet të mbahen parasysh diferencat që lidhen me nivelet tregtare, nivelet sasiore, elementet e renditura në nenin 37 dhe shpenzimet e bëra nga shitësi në ato shitje, në të cilat ai dhe blerësi nuk janë të lidhur, nëse keto shpenzime nuk janë bërë nga shitësi në shitje në të cilat shitësi dhe blerësi janë të lidhur.

c) Kriteret e vendosura në nënparagrafin (b) përdoren me kërkesë të deklaruesit dhe vetëm për qëllime krahasimi. Nuk mund të vendosen vlera zëvendësuese sipas nënparagrafit në fjalë.

3 a) Çmimi realisht i paguar ose që duhet paguar për mallrat e importuara është pagesa e plotë e bërë ose që duhet bërë nga blerësi për shitësin, ose në dobi të këtij të fundit dhe që përfshin të gjitha pagesat e bëra ose që duhen bërë, si kusht i shitjes së mallrave të importuara, nga blerësi shitësit, ose nga blerësi një pale të tretë, për të shlyer një detyrim të shitësit. Pagesa mund të mos bëhet me doemos në formën e transferimit të parave. Pagesa mund të bëhet me anë të letrave të kredisë ose çdo mjeti tjetër të rënë dakord dhe mund të bëhet drejtpërsëdrejti ose tërthorazi.

b) Veprimtaritë, duke përfshirë edhe veprimtaritë e marketingut, që ndërmerren nga blerësi për llogari të vet dhe që janë të ndryshme nga ato për të cilat neni 37 parashikon një rregullim, nuk konsiderohen se janë një pagesë e tërthortë që i bëhet shitësit edhe pse mund të konsiderohen se janë në përfitim të shitësit ose janë ndërmarrë në marrëveshje me shitësin dhe kostojat e tyre nuk i shtohet çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar në përcaktimin e vlerës doganore të mallrave të importuara.

Neni 35

1. Kur vlera doganore nuk mund të përcaktohet në bazë të nenit 34, ajo duhet të përcaktohet duke ndjekur sipas radhës nënparagrafët (a), (b), (c) dhe (d) të paragrafit 2, duke u ndalur në të parin nënparagraf që lejon përcaktimin e saj, me përjashtim të rasteve në të cilat radha e zbatimit të nënparagrafëve (c) dhe (d) mund edhe të shkëmbehet, nëse këtë e kërkon deklaruesi; dhe vetëm në rast se kjo vlerë nuk mund të përcaktohet në bazë të një nënparagrafi të caktuar, lejohet të zbatohen dispozitat e nënparagrafit që vjen menjëherë pas tij, sipas radhës që përshkruhet më sipër në këtë paragraf.

2. Vlera doganore e përcaktuar sipas këtij neni do të jetë:

a) vlera e transaktuar e mallrave identike të shitura për eksport drejt Republikës së Shqipërisë dhe të eksportuara në/ose afërsisht të njëjtën kohë me mallrat që po vlerësohen;

b) vlera e transaktuar e mallrave të ngjashme, të shitura për eksport drejt Republikës së Shqipërisë dhe të eksportuara në/ose afërsisht të njëjtën kohë me mallrat që po vlerësohen;

c) vlera e bazuar në çmimin për njësi, në të cilin mallrat e importuara që u korrespondojnë mallrave identike ose të ngjashme të importuara dhe të shitura brenda Republikës së Shqipërisë në sasinë më të madhe të përgjithshme, personave jo të lidhur me shitësit;

d) vlera e përllogaritur e përbërë nga mbledhja:

- i) e koston ose vlerës së materialeve e të fabrikimit ose të çdo përpunimi tjetër të përdorur për prodhimin e mallrave të importuara,
- ii) e shumës së fitimit dhe të shpenzimeve të përgjithshme, që ka bërë prodhuesi në vendin e eksportimit për t'i eksportuar në drejtim të Republikës së Shqipërisë, që janë të barabarta me shumën që zakonisht rezultojnë nga shitja e mallrave të së njëjtës kategori ose lloj me mallrat që po vlerësohen,
- iii) e koston ose vlerës së elementeve të përmendur në nenin 37(1)(e).

3. Rregulla të mëtejshme për zbatimin e paragrafit 2 do të përcaktohen në aktet nënligjore në zbatim të këtij Kodi.

Neni 36

1. Kur vlera doganore e mallrave të importuara nuk mund të përcaktohet në bazë të nenit 34 ose 35, ajo përcaktohet në bazë të të dhënave të disponueshme në Republikën e Shqipërisë, duke përdorur mjete të arsyeshme, në përputhje me:

- a) Marrëveshjen për zbatimin e nenit 7 të Marrëveshjes së Përgjithshme mbi Tarifat dhe Tregtinë;
- b) nenin 7 të Marrëveshjes së Përgjithshme mbi Tarifat dhe Tregtinë;
- c) dispozitat e këtij kreu.

2. Në rastet kur zbatohet paragrafit 1 vlera doganore nuk mund të përcaktohet mbi bazën:

- a) e çmimit të shitjes në Republikën e Shqipërisë të mallrave të prodhuara në Republikën e Shqipërisë;
- b) e një sistemi, i cili, për qëllime doganore, parashikon pranimin e vlerës më të lartë midis dy vlerave alternative;
- c) e çmimit të mallrave në tregun e brendshëm të vendit eksportues;
- d) e koston së prodhimit, të ndryshme nga vlerat e përlogaritura e të përcaktuara për mallra identike ose të ngjashme, në përputhje me nenin 35(2)(d);
- e) e çmimeve për eksport drejt një vendi tjetër të ndryshëm nga Republika e Shqipërisë;
- f) e vlerave doganore minimale; ose
- g) e vlerave arbitrare ose fiktive.

Neni 37

(ndryshuar me ligjin Nr.8473, date 14.4.1999)
(ndryshuar me ligjin Nr.8719, datë 19.12.2000)

1. Për përcaktimin e vlerës doganore në bazë të nenit 34, çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar për mallrat e importuara i duhen shtuar:

- a) elementet e mëposhtëm, në masën që ato kanë qenë në ngarkim të blerësit, por nuk janë përfshirë në çmimin realisht të paguar ose që duhet paguar për mallrat:
  - i) shpenzimet për komisionimet dhe ndërmjetësitë, me përjashtim të komisioneve të blerjes,
  - ii) kostoja e mbajtësve të mallrave që, për qëllime doganore, trajtohen si një tërësi e vetme me mallrat në fjalë,
  - iii) kostoja e ambalazhimit, përfshirë këtu si punën dhe materialet;

b) vlera, e përpjestuar në mënyrën e duhur, e mallrave dhe e shërbimeve të mëposhtme, kur këto mallra furnizohen drejtpërsëdrejti ose tërthorazi nga blerësi pa pagesë ose me

pagesë të reduktuar për t'u përdorur për prodhimin dhe shitjen për eksport të mallrave të importuara, në atë masë që kjo vlerë nuk është përfshirë në çmimin realisht të paguar ose që duhet paguar:

- i) materiale, pjesë përbërëse, pjesë dhe artikuj të ngjashëm të trupëzuar në mallrat e importuara,
  - ii) vegla, matrica, kallëpe e artikuj të ngjashëm, të përdorur për prodhimin e mallrave të importuara,
  - iii) materiale të harxhuara për prodhimin e mallrave të importuara,
  - iv) puna inxhinierike dhe zhvilluese, punimet artistike, puna projektuese dhe vizatimet e skicat të kryera jashtë Republikës së Shqipërisë dhe të nevojshme për prodhimin e mallrave të importuara;
- c) pagesa mbi të drejtën e pronësisë intelektuale (royalties) dhe pagesa për të drejtën e licencës (license fee), që lidhen me mallrat që po vlerësohen, që blerësi duhet të paguajë drejtpërsëdrejti ose tërthorazi, si kusht i shitjes së mallrave që po vlerësohen, në masën që ato nuk janë përfshirë në çmimin realisht të paguar ose që duhet paguar;
- d) vlera e çdo pjese të fitimit nga çdo rishitje, tjetërsim ose përdorim i mëvonshëm i mallrave të importuara që i shkon drejtpërsëdrejti ose tërthorazi shitësit;
- e) i) shpenzimet e transportit e të sigurimit për mallrat e importuara, dhe
ii) shpenzimet e ngarkimit e të trajtimit që lidhen me transportin e mallrave të importuara, deri në vendin e hyrjes në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë.

2. Shtesat në çmimin realisht të paguar ose që duhet paguar, sipas këtij neni, bëhen vetëm në bazë të të dhënave objektive e të llogaritshme.

[2.1 Në përcaktimin e vlerës doganore nuk mund t'i behet asnjë shtese çmimit realisht të paguar ose që duhet të paguhet, përveç rasteve të përmendura në këtë nen. \(ndryshuar me ligjin Nr.8473, datë 14.4.1999\)](#)

3. Në funksion të këtij kreu, shprehja “komision blerjeje” do të thotë pagesë që një importues i bën agjentit të tij për shërbimin e përfaqësimit në blerjen e mallrave që duhen vlerësuar.

4. Pavarësisht nga çka parashikohet në paragrafin 1(c):

- a) pagesat për të drejtën e riprodhimit të mallrave të importuara në Republikën e Shqipërisë nuk i shtohen çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar për mallrat e importuara, gjatë përcaktimit të vlerës doganore; dhe
- b) pagesat e bëra nga blerësi për të drejtën e shpërndarjes ose të rishitjes së mallrave të importuara nuk i shtohen çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar për mallrat e importuara, në qoftë se këto pagesa nuk janë një kusht për shitjen e mallrave për eksport drejt Republikës së Shqipërisë.
- c) [Pagesat për të drejtën e pronësisë intelektuale \(royalties\) dhe për të drejtën e licencës \(licence fee\) për filmat kinematografikë të importuar në Republikën e Shqipërisë me të drejtën e riprodhimit dhe të shpërndarjes, nuk do t'i shtohen çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar. \(ndryshuar me ligjin Nr.8719, datë 19.12.2000\)](#)

1. Me kusht që të jenë të shprehura veças prej çmimit realisht të paguar ose që duhet paguar për mallrat e importuara, në vlerën doganore nuk përfshihen elementet e mëposhtëm:

- a) shpenzimet e transportit të mallrave, pas mbërritjes së tyre në pikën e hyrjes në territorin doganor të Republikës së Shqipërisë;
- b) shpenzimet për ndërtimin, ngritjen, montimin, mirëmbajtjen ose asistencën teknike, të ndërmarra pas importimit të mallrave të tilla, si për shembull komplekse industriale, makineri ose pajisje;
- c) pagesa interesash, që rrjedhin nga një marrëveshje financiare e bërë nga blerësi dhe që lidhet me blerjen e mallrave të importuara, pavarësisht nëse financimi mund të jetë bërë nga vetë shitësi ose nga një person tjetër, por me kusht që marrëveshja financiare të jetë bërë me shkrim dhe kur kërkohet, blerësi të jetë në gjendje të vërtetojë se:
  - i) këto mallra janë shitur realisht, me çmimin e deklaruar si çmim faktikisht i paguar ose që duhet paguar, dhe
  - ii) norma e interesit të pretenduar nuk e kalon normën mbizotëruese për transaksione të tilla në vendin ku, dhe në çastin kur, është siguruar financimi;
- d) shpenzimet për të drejtën e riprodhimit në Republikën e Shqipërisë të mallrave të importuara;
- e) komisionet e blerjes;
- f) detyrime importi dhe pagesa të tjera që duhen paguar në Republikën e Shqipërisë për arsye të importimit ose të shitjes së mallrave.

Neni 39

Për përcaktimin e vlerës doganore të sistemeve mbartëse, që përdoren në pajisjet e përpunimit të të dhënave dhe që përmbajnë të dhëna ose instruksione, përcaktohen rregulla të posaçme në aktet nëligjore në zbatim të këtij Kodi.

Neni 40

(ndryshuar me ligjin Nr.8473, date 14.4.1999)

1. Dispozitat e këtij kreu nuk cenojnë zbatimin e dispozitave të veçanta që kanë të bëjnë me përcaktimin e vlerës së mallrave të vendosura në qarkullim të lirë, pasi u është caktuar një destinacion tjetër doganor.
2. [Vlera doganore e mallrave që prishen shpejt, të cilat zakonisht dergohen me konsenjacion me kerkese të deklaruesit, mund të përcaktohet me procedure të thjeshtuar, pa iu nënshtuar kritereve të vleresimit të parashikuara në nenet 34, 35 dhe 36.](#)
3. Kur lind nevoja që të përcaktohet vlera doganore e mallrave të importuara dhe kjo vlerë është e shprehur në një njësi monetare të ndryshme nga Leku shqiptar, përdoret procedura e mëposhtme:
  - a) Kursi i ri i shkëmbimit valutor përcaktohet çdo muaj, me përjashtim të rasteve të përmendura në paragrafin 3 (d).
  - b) Kursi i shkëmbimit do të jetë i vlefshëm duke filluar nga data 6 e çdo muaji deri në datën 5 të 14 muajit pasardhës.

c) Kursi i shkëmbimit që do të përdoret do të jetë kursi i shkëmbimit i shpallur nga Banka e Shqipërisë në ditën e fundit të punës së muajit paraardhës të periudhës së përmendur në paragrafin 3 (b).

d) Kur kursi ditor i shkëmbimit, i shpallur nga Banka e Shqipërisë, është 5 për qind më i madh ose më i vogël se ai i vendosur në përputhje me paragrafin 3 (c), për t'u përdorur në përputhje me paragrafin 3 (b), ky i fundit do të zëvendësohet nga kursi ditor dhe do të hyjë në fuqi në ditën e dytë pas shpalljes dhe do të përdoret si kurs shkëmbimi në zbatim të nenit 27 për të gjithë periudhën e mbetur.